

63
ET

FACTS

Euroopa Tööohutuse ja Töötervishoiu Agentuur

ISSN 1725-7026

Noore töötaja ohutus. Nõuandeid vanematele

Kas teie lastel on töökohas ohutu? Olete kindel, et keegi kannab nende eest hoolt? Käesolev teabeleht aitab mõista, milliseid tervishoiu- ja ohutuselaseid meetmeid peaksid tööandjad töökohal noorte kaitseks võtma, samuti antakse näpunäiteid, kuidas rääkida tööõnnetuste ennetamisest.

Miljonid kooli- ja kolledžiõpilased töötavad igal aastal osalise tööajaga või suvistel töökohtadel, et teenida pisut taskuraha. Paljud osalevad neile korraldatud töökoostel. Teised aga alustavad töötamist oma esimesel täistööajaga töökohal. Varasest töökogemusest võib noortel olla palju kasu, sest see pakub suurepäraselt võimalust omandada olulisi tööoskusi. Kogemus peaks aga kujunema ohutuks ega või kahjustada tervist.

Kui noored lähevad oma esimesele täistööajaga töökohale, peaks neil olema ohutu ja viljakas lähe: et nad töötaksid, et elada. Kahjuks pole see alati nii. Euroopa Statistikaameti andmeil on vigastustega lõppevate tööõnnetuste arv vanuserühmas 18–24 aastat 50% kõrgem kui mis tahes muus töötajate vanuserühmas⁽¹⁾.

17aastane kaotas sõrmeotsa vaid tund aega pärast töö alustamist pühadeaegsel töökohal pagariäris. Tal jäid sõrmed pirukavalmistamise masina vahele ...

18aastane tehnikuabiline suri neli päeva pärast leekidesse mattumist; ta oli aidanud töödejuhatajal bensiini ja diislikütuse segu jäätmemahutisse valada, kuid bensiin plahvatas ...

Töötajaid kaitsevad töötervishoiu ja tööohutuse määrused, milles nõutakse tööandjailt töökoha ohtude hindamist ja vajalike

ennetusmeetmete võtmist, juhendamise ning koolituse pakkumist. Et noortel ja uutel töötajatel puudub koolitus, kogemused ja teadlikkus, peaksid tööandjad nende eest eriti hoolitsema.

Alla 18aastaseid kaitsevad lisaeeskirjad, sest noortel pole kogemust ja nad võivad olla füüsiliselt ning vaimselt ebaküpsed. Piirangud on kehtestatud ka nende tööajale. Tööandjad, kes pakuvad noortele töökogemust praktika töökohtadel, peaksid

Alla 18aastaste noorte tööohutus. Mida peavad tööandjad tegema?

Noorte töötajate kaitseks on olemas siseriiklikud määrused, mis tulenevad Euroopa Liidu määrustest⁽²⁾. Neis on arvesse võetud erilisi ohte, millesse noored satuvad kogemuse puudumise, teadmatuse ja ebaküpsuse tõttu.

Määrustes nõutakse, et tööandjad:

- võtaksid arvesse kogemuste puudumist noortel, nende teadmatust ametialastest tervise- ja tööohutuse riskidest, füüsilist ja vaimset ebaküpsust, kui nad hindavad ohtusid oma tervisele ja turvalisusele;
- hindaksid riske ENNE, kui noor alustab tööd;
- arvestaksid riskianalüüsiga, kui määratakse kindlaks, kas teatud töö on noorele keelatud või mitte;
- teavitaksid kooliealiste laste vanemaid ja seaduslikke hooldajaid riskianalüüsi tulemustest ja riskide vähendamiseks võetud kaitsemeetmetest.

Üldreeglina EI TOHI *alla 18aastastel* lubada teha tööd:

- mis pole neile füüsiliselt või vaimselt jõukohane;
- mille käigus nad puutuvad kokku mürgiste või kantserogeensete ainetega;
- mille käigus nad puutuvad kokku kiirgusega;
- mis toimub suures kuumuses, müras või vibratsioonikeskkonnas;
- mis sisaldab riske, mida nad tõenäoliselt ei tunneta või ei oska vältida, sest neil puudub kogemus, koolitus või nad ei pööra ohutusele piisavalt tähelepanu.

Teabelehes "Noorte kaitse töökohal" pakutakse üksikasjalikku teavet tööülesannetest, vanuselitest ja tööaja piirangutest, kutsekoolituse spetsiaalsetest eranditest ja rangetest piirangutest laste tööle, kes on nooremad kui koolist lahkumise miinimumvanus, neis liikmesriikides, kus selline töö on lubatud. Uurige oma riigi õigusaktidest, millised on täpsed nõuded.

⁽¹⁾ Eurostat, Work and Health in the EU – a statistical portrait 1994–2002 („Töö ja tervis Euroopa Liidus. Statistiline ülevaade 1994–2002“).

⁽²⁾ Noorte töötajate kaitseks kehtestatud nõukogu direktiiviga 94/33/EÜ sätestatakse **minimaalsed** nõuded ning teie liikmesriigi seadused võivad näiteks laste töölevõtu vähima vanuse ja keelatud tööülesannete osas olla rangemad.

kaitsma nende tervist ja ohutust vähemalt samal tasemel kui põhitöökohaga töötajail.

Kui noor on minimaalses koolist lahkumise vanuses, peab tööandja teavitama vanemaid või seaduslikke hooldajaid riskidest ja nende ohjamismeetmetest. Seda tuleb teha enne töötamise alustamist.

Mida vanemad saavad teha

Noorte inimestega võivad juhtuda ja juhtuvad õnnetused ning nad võivad saada surma ja surevad hoolimata sellest, et suuremat osa tööõnnetustest saab ennetada. Töö võib kahjustada ka noore inimese tervist teatava aja möödudes. See võib juhtuda, kui nad puutuvad töökohal kokku allergiat tekitavate toodetega, valju müraga või töötavad ebamugavas või pingesendis. Seetõttu ei või tervishoiu ja tööohutuse ennetusmeetmete ja koolituse tähtsust alahinnata.

Allpool on näiteid sellest, mida võite oma laste abistamiseks ette võtta:

- rääkige oma lastega pühadeaegse või nädalalõpu töö- või praktikakoha valikutest. Mis laadi tööd või töökohad on olemas?
- uurige järele, millised on nende tööülesanded;
- küsige, millist koolitust nad on saanud ja kuidas neid juhendatakse. Julgustage neid küsima koolituse ja abi kohta, enne kui nad hakkavad seadmega tööle või alustavad uut tööd või tegevust;
- rääkige nendega korrapäraselt nende tööst. Julgustage neid rääkima teile kõigist probleemidest seoses töö või tervise ja ohutuse muredega;
- rääkige nende tööandjaga tervishoiu ja ohutuse meetmetest ja koolitusest;
- hoiatage oma lapsi üksi või öise töötamise ohtudest;
- julgustage oma lapsi esitama küsimusi, otsima abi, kui nad tunnevad töötegevuse suhtes ebakindlust, ja viivitamatult teatama kõigist ohtudest, õnnetustest ja tervisehäiretest, olgu need kui tahes väikesed;

- julgustage neid rääkima töökoha arsti, õe või mõne muu kutsealase tervishoiutöötajaga (kui nad on töökohal olemas). Kaebusega perearsti poole pöördudes peaksid nad arstile rääkima ka seda, mis tööd nad teevad.
- märkige, et tööohutuse probleemidega võivad nad pöörduda ka töökeskkonnavoliniku või ametiühingu esindaja poole, kui need on olemas;
- rääkige lastele omaenese tervishoiu ja tööohutuse kogemustest praegusel või eelmistel töökohtadel: mis juhtus, mida tehti ja mida te ise oleksite teinud, kui oleksite olnud paremini teavitatud;
- julgustage oma laste kooli või kolledžit kaasama väiksemaid lapsi riskiteadlikkuse tegevustesse ja vanemaid õpilasi teavitama tööga seotud tervishoiust ja ohutusest;
- kõnelge sellel teemal teiste vanematega;
- uurige välja, mida tehakse teie töökohal noorte töötajate kaitsmiseks;
- julgustage oma lapsi iseseisvalt uurima oma töö tervishoiu ja ohutuse aspektide kohta näiteks riigi ametiasutusest või agentuuri veebilehe andmelinkidest. Otsige ka ise rohkem teavet!

Nagu kõigil töötajail, on ka noortel kolm tähtsat tervishoidu ja ohutust puudutavat **õigust**:

1. õigus teada;
2. õigus osaleda;
3. õigus keelduda ohtlikust tööst.

Neil on ka **kohustused**, sealhulgas järgmised:

1. töötada ohutult;
2. teatada ohtudest;
3. kanda ja kasutada isikukaitsevahendeid.

Soov olla meelega järele või ka ebakindlus võivad neid takistada. Tutvustage neile nende õigusi, vajadust töötada alati ohutult ja pidevalt järgida ohutusekirju, et kaitsta end ja oma töökaaslast – töö ei ole mäng.

Täiendavat teavet ja andmeid

vt aadressil <http://ew2006.osha.eu.int/>. Allikad sisaldavad teie siseriiklikke tervishoiu ja tööohutuse asutusi, ametiühinguid ja kutseliite.

Asjakohast lisateavet võib saada: <http://osh.sm.ee>

Euroopa Tööohutuse ja Töötervishoiu Agentuur

Gran Vía, 33, E-48009 Bilbao
Tel (34) 944 79 43 60, faks (34) 944 79 43 83
E-post: information@osha.eu.int

© Euroopa Tööohutuse ja Töötervishoiu Agentuur. Paljundamine on lubatud allikale viitamisel. Printed in Belgium, 2006.

